

Aleksis K

Matkalla tasa-arvoon

Suomi on vielä kovin kaukana tasa-arvosta. Otetaanpa muutama ajankohtainen esimerkki. Päällimmäisenä on tietysti tällä hetkellä presidentinvaalien toinen kierros, johon ovat valikoituneet Tarja Halonen ja Sauli Niinistö. Siis nainen ja mies. Ei ole yhtään ehdokasta, josta ei osaisi sanoa, kumpi hän on, ei edes sellaista vaihtoehtoa kuin "joku muu". Kuitenkin gallupien mukaan varsin suuri osa äänestäjistä – 37 prosenttia – ei osaa sanoa, ketä äänestäisi. Kun heille ei ole omaa ehdokasta, heidät pakotetaan demokratian vastaisesti valitsemaan joko mies tai nainen, tai jättämään kokonaan äänestämättä. Sekään ei ole demokratian hengen mukaista.

Vielä törkeämpää tasa-arvon loukkaamista nähdään toisessa suuressa lähiajan kilpailussa, Miss Suomi -kisoissa. Toistaiseksi julkaistujen kuvien mukaan niissä on edustettuna vain yhtä sukupuolta: kaikki ovat naisia. Joskus 1950-luvulla oli sentään vähän tasa-arvoisempaa, kun toimittaja Matti Jämsä osallistui missikisoihin ja menestyikin siellä kohtuullisesti. Nyt kuitenkin kaikki naisosallistujat ovat niin vähissä hepenissä, niin naisellisen näköisiä ja niin isorintaisia, ettei yhdelläkään miehellä ole menestymisen mahdollisuuksia. Ei anneta edes tilaisuutta yrittää, sillä tietävästi miesten osallistuminen on nykyisin kokonaan kiellettyä. Jos tämä ei ole perustuslain vastaista syrjintää sukupuolen perusteella, mikä sitten on?

Lähes samanlainen tilanne on edessä tulevis-
sa talviolympialaisissa, joissa harjoitetaan näkyvää ja räikeää sukupuolierottelua. Naisille ja miehille kokonaan omat kilpailunsa, vieläpä sellaisia lajeja kuin naisten takaa-ajo. Jos samanlainen erottelu perustuisi vaikkapa rotuun, ihonväriin, uskontoon tai maailmankatsomukseen, siitähän meteli nousisi. Miltä kuulostaisi "perinteisen tyylin afrikkalaisten takaa-ajo", "sosiaalidemokraattien ampumahiihto", "ylipainoisten syöksylasku" tai "buddhalaisten pujottelu"? YK:n hätäyleiskokous kutsuttaisiin koolle samana päivänä, mutta kukaan ei lotkauta korvaansa esimerkiksi sille, että naisten suurmäkeä ei ole ohjelmassa ollenkaan.

Epätasa-arvoisuuden ongelmaa on yleensä yritetty ratkaista sukupuolikiintiöillä, kuten kunnallispolitiikan lautakuntapaikkoja jaettaessa. Hätäratkaisuna se saattaisi käydä näihinkin tapauksiin. Heti presidentinvaalien jälkeen on syytä ruveta värkkäämään lakimuutosta, jonka mukaan ehdokkaiden joukossa pitää olla vähintään 40 prosenttia miehiä, 40 prosenttia naisia ja 40 prosenttia sukupuoleltaan epäselviä.

Samalla kun lakia muutetaan, lienee aihetta modernisoida myös Elon laskuoppi. Missikisoissa puolestaan voidaan luopua naisellisuuden korostamisesta ja siirtyä arvioimaan henkisiä arvoja, jolloin miehetkin voivat menestyä. Urheilussa taas on aika luopua syynäämästä jokaisen osallistujan hormoneja viimeisen geenin päälle. Tästähän on kokeumuksiakin entisajoilta, kun ei oltu näin tarkkoja: silloin saattoivat kaikessa rauhassa kilpailla ja menestyä esimerkiksi kuuluisat Pressin veljekset, Tamara ja Irina, monesta pienemmästä tekijästä puhumattakaan.